

‘A STORY MINE is a gold mine’

Het onderzoeken van herstel- en ervaringsverhalen
en de toepasbaarheid in de praktijk

rijksuniversiteit
groningen

Mitch Lases, promovendus
Lentis Research

In samenwerking met

Jojanneke Bruins (dagelijks begeleider, co-promotor)

Stynke Castelein (promotor)

UMC Utrecht

Inge van Balkom (co-promotor)

Mitch Lases (promovendus)

The University of
Nottingham

Geen belangenverstrengeling

Disclosure belangen spreker – Mitch Lases	
Geen (potentiële) belangenverstrengeling	✓
Voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties ¹	Bedrijfsnamen
• Sponsoring of onderzoeksgeld² • Honorarium of andere (financiële) vergoeding³ • Aandeelhouder⁴ • Andere relatie, namelijk ...⁵	• n.v.t. • n.v.t. • n.v.t. • n.v.t.

(Herstel)verhalen: 3 Typen

Levensverhaal

- ▶ Een *levensverhaal* of *levensgeschiedenis* beschrijft (een deel van) iemands leven. Levensverhalen worden geschreven over een heel leven, maar kunnen ook een bepaalde periode of thematiek behandelen.

Ervaringsverhaal

- ▶ *Ervaringsverhalen* zijn verhalen van mensen die terugblikken op een specifieke gebeurtenis of ervaring in hun leven. Er zijn ervaringsverhalen van de persoon zelf, van broers en zussen van...., van familieleden van...., van kinderen van...., van betrokken professionals etc (www.ervaringsverhalen.nl)

Herstelverhaal

- ▶ Een *herstelverhaal* is een reflectie op ontwrichtende levensgebeurtenissen waarbij (gaandeweg) het herstel centraal staat en niet zo zeer de gebeurtenissen zelf (definitie in Basiscurriculum Ervaringsdeskundigheid, opgesteld door Trimbos, Phrenos en HEE)
- ▶ *Herstelverhalen* zijn persoonlijke verhalen van kracht en hoop. Van vallen en opstaan. Van dromen en doelen en een leven voorbij diagnoses (psychosenet.nl).
- ▶ Een *herstelverhaal* is niet zomaar een verhaal. Het is een beschrijving van (negatieve) ervaringen, inzichten in het leren omgaan met kwetsbaarheden en wat tot steun is geweest tijdens het herstelproces (psychosenet.nl).

Herstelverhalen: Het vóórkomen

- ▶ Websites met grote collecties met (herstel)ervaringen
- ▶ Opkomst van herstelacademies
- ▶ Initiatieven voor het delen van je herstelverhaal
- ▶ Onderdeel opleiding ervaringsdeskundige: herstelverhaal presenteren aan elkaar

Enik Recovery College

verhalenbank psychiatrie

Heb je te kampen (gehad) met een psychische kwetsbaarheid en wil je delen hoe jouw herstel verliep?

Je kunt anderen helpen en jezelf inzicht & kracht geven.

Schrijf en deel je herstelverhaal!

Kijk op: WWW.HERSTEL-VERHALEN.NL
Of mail naar: redactie@herstel-verhalen.nl
Wij helpen je graag!

Herstelverhalen: Het vóórkomen

- ▶ 'het narratief'; het verhaal dat iemand over zichzelf en zijn/haar leven vertelt
- ▶ Verschillende vormen (boek, video, foto('s), schilderij, lied, podcast)

STORY MINE project

- ▶ Studying **T**opics **O**f **R**ecover**Y** in **M**ental Health **O**riented **N**arrative **E**xperiences
- ▶ Het bestuderen van topics in herstelverhalen bij ernstig psychische aandoeningen (EPA)
- ▶ Topics zijn hier: herstelthema's, keerpunten, geleidelijk herstel

Eerder onderzoek - CHIME

- ▶ Kennis over belangrijke 'herstelthema's'
  - ▶ Ontwikkelden model voor persoonlijk herstel bij EPA (CHIME)

connectedness (*verbondenheid*)

oop
CHIME
dentiteit

eaning (*betekenis*)

mpowerment

Eerder onderzoek - CHIME

- ▶ Toevoeging van 'dimensie' **Difficulties (and trauma)** → **CHIME-D**
  - ▶ **Moeilijkheden** en opgelopen **trauma** kunnen onderdeel worden of blijven
  - ▶ **Acceptatie** en **leren omgaan** wordt gezien als **onderdeel van persoonlijk herstel**

Zijn de onderzochte herstelthema's trans-diagnostisch herkenbaar?

Eerder onderzoek - eigenschappen

- Wat zijn de eigenschappen van een herstelverhaal (Ilewelllyn-beardsley?)

Table 1. Characteristics of mental health recovery narratives.

SUPERORDINATE CATEGORY	NO.	DIMENSION	TYPES			
Form	1.	Genre	Escape	Enlightenment	Endeavour	Endurance
	2.	Positioning	Recovery within the system	Recovery despite the system	Recovery outside of the system	-
	3.	Relationship with recovery	Challenging	Disenfranchised	Reflective	Buoyant
			Shaken	Tragic	-	-
Structure	4.	Relationship with recovery	Recovered	Living well	Making progress	Surviving day-to-day
	5.	Trajectory	Upward spiral	Up and down	Horizontal	Interrupted
	6.	Use of turning points	Restorying	Change for the better	Change for the better or worse	-
Content	7.	Narrative sequence	Experience of distress/trauma	Turning point	Experience of recovery	-
	8.	Protagonists	Personal level	Socio-cultural level	Systemic level	-
	9.	Use of metaphor	Distress metaphors	Recovery metaphors	-	-

Eerder onderzoek - eigenschappen

- ▶ **Geleidelijk/gradueel herstelbevorderende factoren**
- ▶ 3 dimensies onderscheiden
  1. Omgaan psychische klachten
  2. Herontdekken van jezelf
  3. Crisis overkomen / nieuwe oriëntatie ontwikkelen

Eerder onderzoek - INCRESE

- ▶ INCRESE: Inventory of Characteristics of Recovery Stories
- ▶ Categoriseren eigenschappen van herstelverhalen

Nederlandse vertaling INCRESE valideren

Eerder onderzoek - impact

- ▶ **Impact van Herstelverhalen**

- ▶ **Positief: ervaren verbinding**

- ▶ Overeenkomstige eigenschappen
    - ▶ Herkenning van gebeurtenissen
    - ▶ Niet volledig hersteld
    - ▶ Authenticiteit

- ▶ **Negatief: als een ontvanger zelf crisis ervaart**

Eerder onderzoek - impact

► Impact van Herstelverhalen

Positief

- Verbinding
- Validatie
- Hoop
- Waardering
- 'Empowerment'
- Referentie-shift
- Stigma-reductie

Negatief

- Disconnectie
- Gevoel van inadequaar zijn
- Pessimisme
- Last

Eerder onderzoek - context

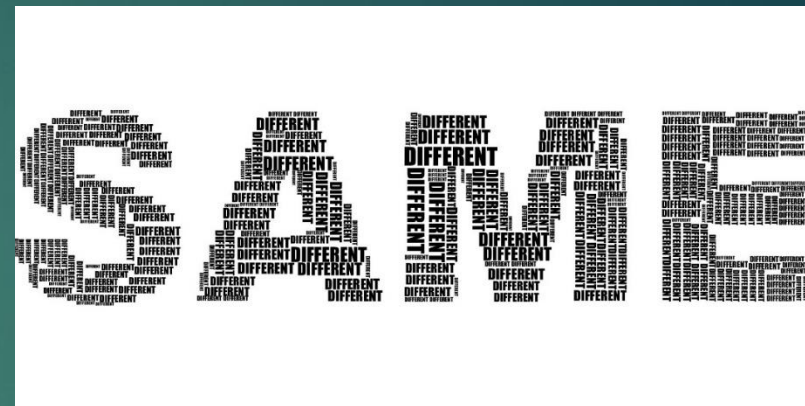
TABLE 2 | Analytical framework.

Level of analysis	Personal	Interpersonal	Ideological
Subject of analysis	Story content	Form and style	Discourse language
Analyzed characteristics	Subject What is the narrative mainly about? Themes What are the central issues brought forward in the narrative? Life story How can the narrated life-story be characterized? Struggles Which urgent personal struggles are expressed in the narrative? Resolving How is the core-struggle overcome or dealt with?	Purpose What is the purpose of the telling? Audience Who is the intended recipient of the telling? Emotional tone What is the prevailing expressed emotion in the telling? Structure How is the telling structured? Appeal How does the narrator want to be recognized by the audience?	MD construction How does the narrator construct his/her understanding of mental distress in language? MD framework(s) Which framework(s) of mental distress are dominant in the narrative? Related identity Which identity is made possible by the narrator's preferential framework of mental distress? Related function What is gained by using this framework? Related responsibility What are the consequences of the framework in terms of actions to be undertaken for recovery?

Implicaties: wat willen we leren?

- ▶ Hoe herstellen mensen?

- ▶ Gemeenschappelijke delers
- ▶ Unieke factoren

- ▶ Wat is de impact van herstelverhalen?

- ▶ Op de verteller
- ▶ Op de ontvanger

STORY MINE

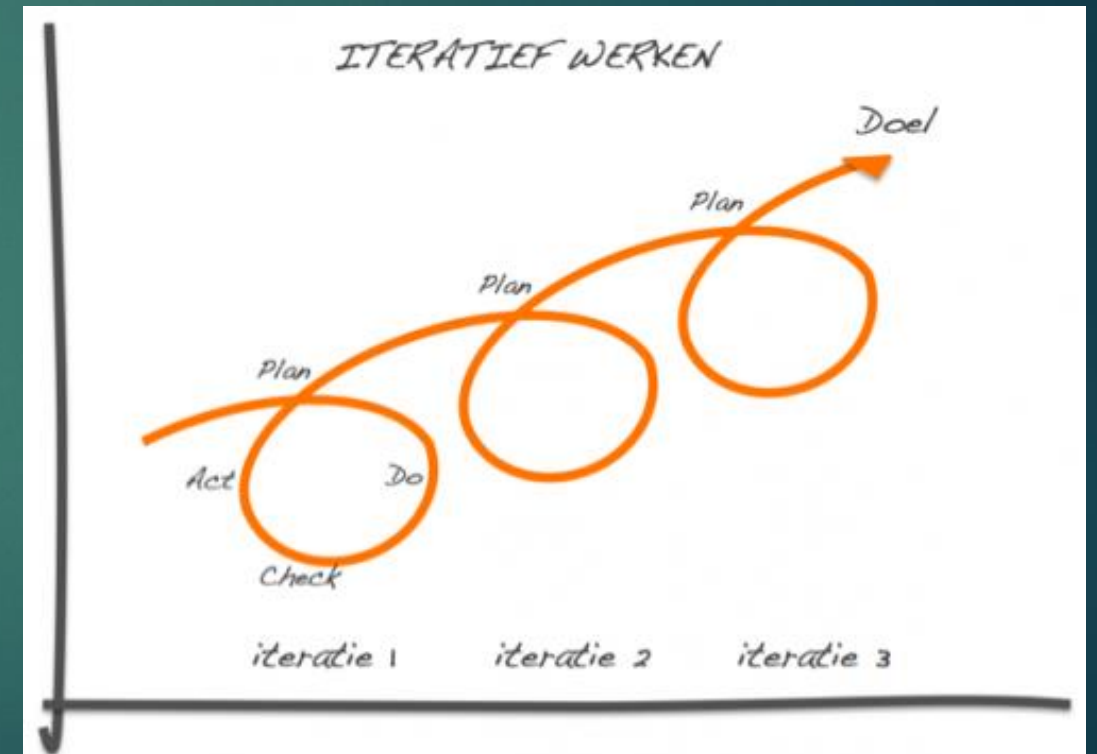
- ▶ **Podcast studie**
- ▶ Gericht verhalen verzamelen
  - ▶ Bestaand onderzoek
  - ▶ CHIME-D studie
- ▶ Effect op ontvangers
  - ▶ Cliënten
  - ▶ Naasten
  - ▶ Professionals

Leren over ervaring, vanuit ervaring

Voortschrijdend inzicht

- ▶ Teamwork
- ▶ Contact met FACT-teams
- ▶ Samen met ervaringsdeskundigen
- ▶ Co-Creatie

Take home messages

- ▶ Herstel- ervaringsverhalen zijn 'hot'
- ▶ Herstelervaringen beïnvloeden kennis concept herstel
- ▶ Herstel is contextafhankelijk
- ▶ Gemeenschappelijke herstelfactoren
  - ▶ *Belangrijke herstelthema's: CHIME-D*
- ▶ Impact op (vertellers) en ontvangers
  - ▶ *Positief bij verbondenheid*
  - ▶ *Negatief bij crisis ontvanger*

Herstelverhalen interventie!

Vragen of suggesties?

- Meer informatie / contact: mn.lases@lentis.nl

